

Wetten voor achterblijvers

Moet er wet- en regelgeving komen om achterblijvende MKB-bedrijven aan te zetten tot maatschappelijk verantwoord ondernemen? De meeste MVO Experts vinden van niet: 55 procent. Voorstanders van ingrijpen denken dat verplichtingen op het gebied van lager energie- en watergebruik voor de grotere MKB-ers zinvol kunnen zijn. Maar ook: belastingvoordeel aan koplopers bieden.

Wie beweert dat maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) in het midden- en kleinbedrijf (MKB) niet voorkomt, heeft ongelijk. Het Nederlandse MKB vindt duurzaam ondernemen wel degelijk belangrijk. Zo herkent een groeiend aantal MKB-bedrijven diverse voordelen van duurzaam ondernemen, zoals een voordeel ten opzichte van concurrenten. Ook vinden MKB-bedrijven het belangrijk om een maatschappelijke bijdrage te leveren.

Toch is er een behoorlijk groot verschil tussen de implementatie van MVO in het MKB en MVO in het grootbedrijf. Grote bedrijven geven vaker strategisch invulling aan duurzaamheid, waardoor de effecten van hun duurzame benadering ook duidelijker zijn. Binnen het MKB worden MVO-activiteiten vaker ad hoc uitgevoerd.

Uit onderzoek van Bureau Berenschot blijkt dat circa 30 procent van het MKB achterblijft bij implementatie van MVO. Bij die groep zitten bedrijven die willens en wetens niets van duurzaam ondernemen willen weten. Daarmee laat het MKB heel wat voordelen liggen. Er is een grote noodzaak om MVO te omarmen, want 60 tot 70 procent van de vervuiling wordt veroorzaakt door het MKB. Minister Kamp van Economische Zaken meldde in zijn schrijven van december 2015 aan de Tweede Kamer dat MVO loont en dat er al veel is bereikt. Daarom wil de minister de komende drie jaar ondersteuning blijven verlenen aan MVO Nederland, om de achterblijvers voor te lichten en te ondersteunen in hun MVO benadering. Wel wordt de subsidie minder in vergelijking met de voorgaande jaren.

Op maandag 11 januari 2016 verraste de FNV in Trouw met 'FNV wil naast sociaal ook duurzaam zijn'. Nu profileert ook de vakbond zich als voorvechter van de duurzaamheid en wil met zijn leden praten over duurzaamheidsissues. Voor de FNV gaat duurzaamheid niet zozeer om het milieu, maar om het behouden

“89 Procent van de MVO Experts erkennen dat de implementatie van MVO in het MKB momenteel stroef verloopt”

van werkgelegenheid. De FNV pleit daarom voor een strategischere invulling van MVO door onder meer het MKB. Kortom: er is nog een wereld te winnen. Maar hoe? En door wie moet dit gebeuren? Vragen die we voorlegden aan het MVO Expertpanel van de Erasmus Universiteit Rotterdam, een groep van MVO professionals uit Nederland die werkzaam zijn in het grootbedrijf, maar ook in het MKB.

Een grote meerderheid (89 procent) van het MVO Expertpanel erkent dat de implementatie van MVO in het MKB momenteel stroef verloopt. Het panel verwacht dat dit voornamelijk wordt veroorzaakt door drie oorzaken:

- + Het MKB ziet geen link tussen MVO en zijn eigen werkzaamheden (77 procent).
- + Veel bedrijven handelen zonder achterliggend beleid of strategie (71 procent).
- + Door de afwezigheid van een algemeen raamwerk (51 procent).

Deze stroeve implementatie is een gemiste kans: de MVO Experts bevestigen dat er vele voordelen zijn aan een actieve MVO-benadering voor het MKB. Enkele van de voordelen die in grote mate worden herkend, zijn:

- + De verbetering van de *bottom line*, de financiële positie van het bedrijf;
- + De bevordering van het strategisch denken in het MKB;
- + Aantrekkingskracht voor nieuwe medewerkers;
- + Het verbeteren van de reputatie.

Marketing- en communicatiedoelen zijn een grote motivator voor het MKB om aan MVO te doen. Opmerkelijk genoeg ziet slechts 16 procent van de experts MVO als een financiële

Hoe dan ook niets van duurzaamheid willen weten? Volgens een deel van de MVO Experts moet er dan toch maar verplichte wet- en regelgeving voor het MKB komen.

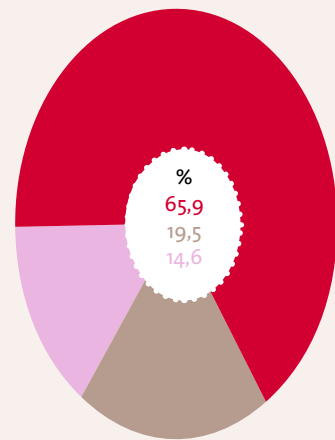
Meedoen aan het MVO Expertpanel?

Het MVO Expertpanel is opgericht door de Erasmus School of Accounting & Assurance/Erasmus School of Economics en bestaat uit MVO-professionals en besluitvormers uit het bedrijfsleven, de overheid, belangenorganisaties, de not for profit-, ontwikkelings- en goededoelen-organisaties. Deelnemers zijn voornamelijk CEO/algemeen directeur en MVO of CSR-managers van onder meer de AEX/AMX-bedrijven en organisaties uit het professionele netwerk van de betrokkenen. Zij zijn allen actief in besluitvorming en/of advies rond Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen. Ook (oud-) docenten en alumni van het Executive Program CSR maken deel uit van het MVO Expertpanel.

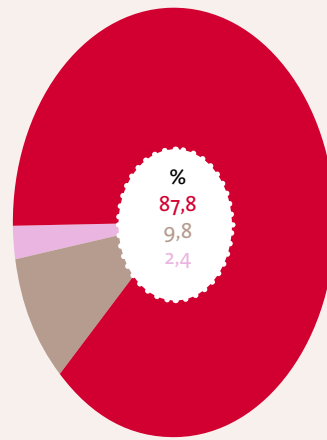
Wilt u ook deelnemen aan het MVO Expertpanel? U kunt uw aanvraag voorleggen via een mail: mvo-expertpanel@ese.eur.nl

Voorstanders van wet- en regelgeving

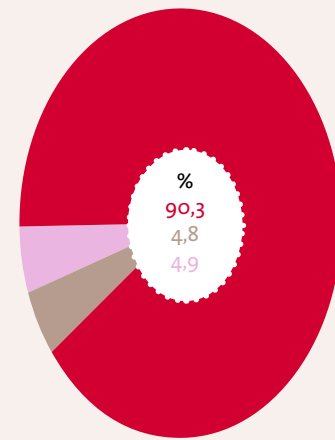
Welke wetgeving is nodig voor achterblijvers?

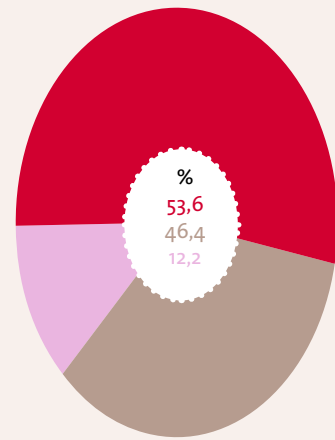
Het maken van een impactanalyse over effecten van haar werkzaamheden op mens en milieu

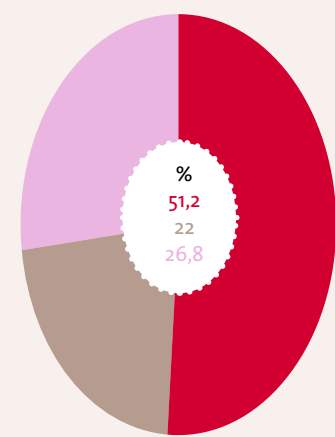
Het aantoonbaar reduceren van energie- en watergebruik

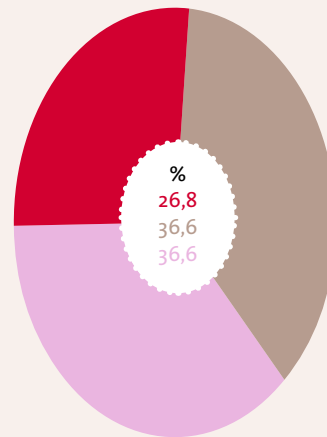
Duurzaam inkopen

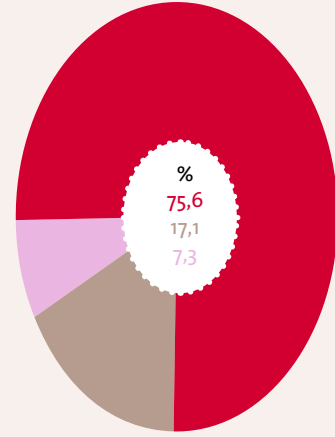
Het aanstellen van mensen met afstand tot de arbeidsmarkt (als een bepaald percentage van het totaal-aantal medewerkers van het bedrijf)

Het opstellen van een jaarlijks maatschappelijk verslag

Verslag leggen over haar inspanningen op de prestatieladder

Belastingvoordeel bieden

“Van de MVO experts die voor wetgeving zijn, vindt 78 procent dat dit alleen voor het middelgrote bedrijf moet gelden”

- belasting voor het MKB. Daarentegen is 63 procent van de respondenten van mening dat MVO juist leidt tot financiële voordelen. Argumenten te over om de voordelen en kansen die MVO het MKB biedt dus beter te benutten en de achterblijvende MKB-bedrijven te verleiden om ook de duurzame weg in te slaan. Maar op welke manier kan het MKB de kansen van MVO beter benutten? Volgens het MVO Expertpanel dient een aantal zaken in het MKB daartoe te veranderen. Het merendeel is het over de navolgende aanpak eens.
    - + Stel niet alleen meetbare doelen, maar ook kwalitatieve, niet direct meetbare doelen.
    - + Breng meer structuur aan in de evaluatie van de eigen missie.
    - + Het MKB heeft specifieke tools en ondersteuning vanuit de eigen sector nodig.
    - + Een cross-sectorale benadering heeft nut.
    - + Voordelen van MVO worden zichtbaar met een duidelijke business case.
- Maar hoe kan het MKB gestimuleerd worden om hiermee aan de slag te gaan?

Als eerste is het belangrijk om het relatief grote aantal MKB-bedrijven mee te trekken en te motiveren. Volgens vrijwel alle deelnemers aan het MVO Expertpanel is de persoonlijke motivatie van de directeur-eigenaar van groot belang voor een actieve MVO-benadering. Dit is een belangrijk onderscheid tussen het MKB en het grootbedrijf. De persoonlijke motivatie van managers en werknemers wordt evenwel als minder doorslaggevend gezien. Daarnaast is circa driekwart van de experts van mening dat de externe druk van klanten het MKB motiveert om zich meer te richten op MVO. Ook is er een grote rol is weggelegd voor MVO Nederland en koplopers in het MKB. Zij spelen een belangrijke rol in het stimuleren van het MKB om meer aandacht te besteden aan MVO. Het MVO Expertpanel is van mening is dat er ook een voortrekkersrol ligt voor investeerders zoals banken, private equity, (regionale) ontwikkelingsmaatschappijen, venture capitalists en crowdfunders. Ook onderkent driekwart van de panelleden de invloed die een vakbond

kan hebben. Men vindt echter ook dat deze rol tot nu toe nog onvoldoende wordt ingevuld.

In onderzoek naar de effecten van de activiteiten van MVO Nederland door Bureau Berenschot is geopperd dat wetgeving nuttig zal zijn om de grote groep MKB-bedrijven aan te zetten tot duurzaamheid. Een meerderheid van het MVO Expertpanel geeft echter aan geen voorstander te zijn van wet- en regelgeving voor het MKB. 65 Procent wil in ieder geval geen sectorspecifieke wetgeving, 55 procent wil zelfs geen generieke wet- en regelgeving.

Van diegene die wél voor wetgeving zijn, vindt 78 procent dat dit alleen voor het middelgrote bedrijf moet gelden, dus voor bedrijven met 50 of meer medewerkers.

Veelzeggend zijn de antwoorden op de vragen wat voor wet- en regelgeving zinvol zou zijn. Heel weinig MVO Experts zien heil in het verplichten van een maatschappelijk jaarverslag, of rapportage over een prestatieladder. De meeste voorstanders voelen meer voor wet- en regelgeving ten gunste van duurzaam inkopen en verplichtingen rond reductie van energie- en watergebruik. Ook voor het stimuleren van impactanalyses over de effecten van de organisatie op mens en milieu wordt sturing door de overheid als nuttig gezien. Een kleine meerderheid is voor maatregelen om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt verplicht aan te stellen. Aardig resultaat als je bedenkt hoe actueel de discussie over dit onderwerp is. ■

Tips van de MVO Experts

Het MVO Expertpanel heeft suggesties gegeven waardoor het MKB ook zonder wet- en regelgeving strategischer invulling kan geven aan MVO. Zo zouden MKB-bedrijven geholpen en geadviseerd moeten worden hoe MVO gekoppeld kan worden aan hun bedrijfsstrategie. Verder helpt het geweldig als zowel het groot-bedrijf als het MKB doet wat ze zeggen: ‘*practice what you preach*’. Geef de marketing- en communicatie uitingen daadwerkelijk inhoud. Ga ook vooral geen eindeloze rapporten opstellen, maar houdt het praktisch. Een A4'tje moet goed genoeg zijn, anders gaat er te veel energie verloren in tekst en te weinig in doen. Zit niemand op te wachten, dan houden we alleen maar de cultuur van procedures, processen, rapporten in stand, stellen de experts. Beter is in de praktijk aan de slag te gaan, fouten durven maken en samen te werken. “Verandering moet ten slotte aansluiten bij de signatuur van de bron en MKB-ers zijn doeners”, zo stelde een lid van het MVO Expertpanel.

Vanuit het MVO Expertpanel kwam de kritische vraag waarom MVO in het MKB per se strategisch moet zijn. Is het zijn van een goede ‘buur’ niet voldoende? Een MKB bedrijf doet lokaal veelal veel goeds en heeft goede duurzame ideeën, hetgeen hoogstwaarschijnlijk op veel waardering van diverse stakeholders mag rekenen. Dit ‘*noaberschap*’ is natuurlijk een fantastische eerste stap. Daarnaast zou het MKB met meer gerichte aandacht, tijd en middelen nog meer maatschappelijke impact kunnen hebben. Gericht investeren maakt ook bij MVO het verschil. Dat kan de overheid natuurlijk ook doen door de koplopers met belastingvoordeel (geen subsidies) te steunen en anderen daarmee over de streep te trekken.